

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Т. О. Мамаєва

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних і самостійних занять з навчальної дисципліни

«ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ В
МІСТОБУДІВНИЦТВІ»

(для студентів 5-6 курсів денної і заочної форм навчання
спеціальності 8.092103-«Міське будівництво і господарство»)

Харків
ХНАМГ
2010

Мамаєва, Т. О. Методичні вказівки до виконання практичних і самостійних занять з навчальної дисципліни «Техніко-економічне обґрунтування в містобудівництві» (для студентів 5-6 курсів денної і заочної форм навчання спеціальності 8.092103-«Міське будівництво і господарство»)/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад.: Т. О. Мамаєва; – Х.: ХНАМГ, 2010. – 20 с.

Укладач: Т. О. Мамаєва

Рецензент: доц., канд. екон. наук В. О. Пасічний

Рекомендовано кафедрою економіки будівництва,
протокол засідання №12 від 27.05 2009 р.

ЗМІСТ

	Стор.
Робоча програма курсу «ТЕО в містобудівництві».....	4
Приклад оформлення завдання.....	5
1. Нормативно - інформаційна база.....	6
2. Кошторисна документація.....	8
3. Порядок визначення кошторисної вартості.....	12
Приклади.....	13
Приклад 1. Техніко-економічні показники одноповерхової готелю.....	13
Приклад 2. Основні техніко – економічні показники будівництва 9-ти поверхового об'єкта	14
Приклад 3. Техніко-економічні показники 25-поверхового житлового будинку.....	16
Висновки.....	17
Література.....	17

РОБОЧА ПРОГРАМА КУРСУ «ТЕО В МІСТОБУДІВНИЦТВІ»

Тема 1. Вступна лекція. Необхідність і вимоги до ТЕО проектних рішень. мета, завдання, результати. Загальні положення. Практика: приклад розрахунку ТЕО.

Тема 2. Склад ТЕО: передпроектні розрахунки ефективності ТЕО при проектуванні. ТЕО на стадії будівництва й експлуатації об'єкта містобудівництва. Практика: система техніко-економічних показників проектних рішень розрахунок показників ефективності капітальних вкладень.

Тема 3 . Врахування науково-технічного прогресу при проектуванні. технічні рішення..Врахування вимог ринкової економіки. Вибір еталону для порівняння. Показники еталонного варіанта. Практика: показники ефективності капітальних вкладень.

Тема 4. Порядок оформлення матеріалів курсового і дипломного проекту чи проектування на практиці - у структурі ТЕО проекту містобудівництва. Практика: структура ТЕО проекту містобудівництва.

Тема 5. Техніко-економічні обґрунтування (ТЕО) у практиці проектної та будівельної діяльності. Практика: приклади розрахунку ефективності за даними конкретних організацій м. Харкова, України і країн СНД.

Тема 6. Роль прискорення введення об'єкта в експлуатацію і його техніко-економічні переваги. Практика: розрахунок техніко - економічних переваг за фактором часу.

Тема 7. Розрахунок зведених техніко-економічних показників і вибір ефективного рішення по трьох основних перевагах: прискоренню терміну будівництва при найменших витратах з урахуванням максимально одержуваних технічних, економічних, соціальних результатів. Практика: аналіз ТЕО обраного проектного рішення по містобудівництву, реконструкції чи технічному переозброєнню об'єкта.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ

Завдання виконується на аркушах формату А4(210×297мм).

Зразок 1.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ БУДІВНИЦТВА**

ЗАВДАННЯ

**до виконання практичних і самостійних занять
з навчальної дисципліни**

**«ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ В
МІСТОБУДІВНИЦТВІ»**

Виконав:

студент.

гр.

Перевірив:

Доцент к. е. н. Мамаєва Т. О.

ХАРКІВ – 2009

1. НОРМАТИВНО - ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА

ДЕРЖБУДОМ УКРАЇНИ встановлені Державні норми України (ДБН IV - 16 - 98) (замість СНиП IV - 16- 84), на підставі яких розробляється кошторисна документація у базисних цінах поточного року.

КНУ - 93 - кошторисні норми України;

ОРУ - 97 - одиничні розцінки України ; ДБН IV - 4 - 97 - збірник єдиних середніх кошторисних цін на матеріали, вироби та конструкції:

- Частина I. Будівельні матеріали.
- Частина II. Будівельні конструкції і вироби.
- Частина III. Матеріали та вироби для санітарно-технічних робіт.
- Частина IV. Місцеві матеріали.
- Частина V. Матеріали, вироби й конструкції для монтажних і спеціальних будівельних робіт.

ДБН IV - 5 - 97 - вказівки щодо застосування кошторисних норм та одиничних розцінок на будівельні конструкції і роботи .

НМУ - 93 - кошторисні норми на монтаж обладнання.

ТКН - територіальні кошторисні нормативи - призначаються для будівництва, що здійснюється на території відповідного регіону.

ФКН - фірмові кошторисні нормативи – індивідуальні нормативи конкретної організації.

ЕКН - елементні кошторисні норми на будівельні конструкції і роботи - первісні кошторисні нормативи.

ДБН Д.1.1—2-99. Вказівки щодо застосування ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи. – К., 2000.

ДБН Д.2.2-1-99 36. 1 - Земляні роботи. К., 2000.

ДБНД.2.2-6-99 36.6- Бетонні й залізобетонні конструкції монолітні.

ДБНД-2.2-7-99. 36.7- Бетонні й залізобетонні конструкції збірні.

ДБН Д.2.2-8-99. 36 .8 - Конструкції з цегли та блоків.

ДБН Д.2.2- 9-99 36. 9- Металеві конструкції.

ДБН Д.2.2-10-99 36.10 - Дерев'яні конструкції.

ДБНД.2.2-12-99 36.12- Покрівлі.

Поточні розцінки до ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи:

ДБН - Вказівки щодо застосування кошторисних норм та одиничних розцінок на ремонтно-будівельні роботи.

ДБН Д.2.2-99 - доповнення № 3 ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи.

ДБН Д.2.3 - 99 доповнення № 4 на монтаж обладнання.

ДБН Д.2.4-2000-доповнення № 5 Сб. „Ціноутворення в будівництві" №42, дек. 2002, НПФ «ІНПРОЕКТ» - РЕСНр,

ДБН Д.2.7-2000. - ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів - РСНЄМ.

СИСТЕМА ТЕОПР включає технічні, економічні, соціальні показники.

До технічних показників відносяться:

- 1) показники економічності генерального плану (коефіцієнт використання території, здійснення земельних робіт з вертикального планування, коефіцієнт компактності);
- 2) показники об'ємно-планувального рішення (робоча площа на одиницю потужності - кількість, пропускна здатність);
- 3) будівельний обсяг па одиницю потужності;
- 4) відношення робочої площі до загальної.

Робоча площа будинку - це всі приміщення за винятком коридорів, тамбурів, проходів, приміщень інженерного обладнання;

Загальна площа - це площа підлоги всіх наземних і підземних поверхів (технічні, цокольні й підвальні. Лоджії і балкони не враховують).

Будівельний об'єм будинків включає весь об'єм надземної частини будівлі + об'єм підвальних приміщень, у тому числі неопалювані приміщення. Не включаються об'єм технічного підпілля, відкриті приміщення (навіси, лоджії, балкони).

Економічні показники включають:

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПРОЕКТНИХ РОБІТ, що складається з витрат на освоєння території, водозниження, знос старих будівель, компенсацію за відчуження землі, вирубку лісу, корчування пеньків і т.п.

ВАРТІСТЬ ПРОЕКТНИХ РОБІТ - ВАРТІСТЬ МІСТОБУДІВЕЛЬНОГО ПРОЕКТУ - це виражені у грошовій формі всі суспільно необхідні витрати на його проектування.

2. КОШТОРИСНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Державним комітетом будівництва, архітектури затверджені Державні норми України, в які входять:

- «Правила складання кошторисної документації і визначення базисної й розрахункової кошторисної вартості будівництва» (ДБН IV-16-99, частина 1);
- «Порядок визначення вартості будівництва, ремонту житла, об'єктів соціальної сфери. комунального призначення і містобудування» (ДБН IV-16-99, частина 1);
- «Правила» призначені для використання на території України всіма учасниками інвестиційного процесу незалежно від форм власності відомчої приналежності й діляться за видами будівництва.

«Порядок» має рекомендаційний характер для визначення вартості містобудівництва, що здійснюється за рахунок недержавних капітальних вкладень, при визначенні у складі договірної ціни будівельно-монтажних робіт у ринкових умовах.

«Порядок» розроблений, виходячи з умов дії в галузі дворівневої системи цін:

- базисної кошторисної вартості на стадії розробки проектно-кошторисної документації (розділ А «Зведений кошторисний розрахунок»), що є основою для визначення вартості містобудівництва;
- вартості будівництва, що визначається на стадії укладання контракту й містить у собі всі витрати замовника з наступним виконанням будівельно-монтажних робіт у ринкових умовах.

Кошторисна документація розробляється з використанням:

а) видів робіт, на які немає робочих креслень, вартість яких визначається об'єктними (локальними) кошторисними розрахунками: індексів робіт, які наведені в додатках 6, 6а, 6б до «Порядку», індексів для визначення у графах 1...7 зведеного кошторисного розрахунку базисної вартості й наведені в додатку 7 до «Порядку»;

б) коефіцієнтів для визначення надбавок, що враховують збільшення базисного кошторисного рівня прямих витрат, накладних витрат, інвентарю понад враховані в базисній кошторисній вартості додатках 7д й 8;

- в) кошторисних норм України на будівельні роботи й монтаж устаткування (СНУ-99; НМО-99);
- г) одиниць розцінок України на будівельні роботи (ЕРУ-99);
- д) розцінок на монтаж устаткування (РМО-99);
- е) кошторисних норм і розцінок на експлуатацію будівельних машин і механізмів, які використовуються на території України (СН І РУ-99);
- ж) середніх районних кошторисних цін на привізні матеріали, вироби й конструкції (СЕСЦ-99), скоректованих для умов будівництва в Україні;
- з) єдиних для України середніх кошторисних цін на елітні будівельні матеріали, вироби й конструкції (СЕСЦ-99);
- и) кошторисних цін на перевезення вантажів для будівництва (СЦПТ-99), скорегованих для умов будівництва в Україні;
- к) граничних цін на матеріали, вироби й конструкції;
- л) норм накладних витрат;
- м) норм планових накопичень у розмірі 30% від загальної суми прямих і накладних витрат.

Кошторисна документація розробляється в цінах поточного року в традиційному порядку з урахуванням ринкових умов здійснення містобудівництва й окремих особливостей.

Зведені кошторисні розрахунки розробляються за формами й у порядку, що наведені в ДБН IV-16-99, частина 1.

Лімітовані витрати та інші, що містяться в главах 1,8...12 зведених кошторисних розрахунків, розраховуються відповідно до «Порядку» визначення витрат, які включаються у зведені кошторисні розрахунки, містобудівництва й доповнення 5 до «Порядку».

Діючими в наш час державними будівельними нормами визначений «Порядок» розрахунку вартості містобудівництва, що здійснюється на території України (ДБН).

Цією роботою передбачене використання наявної в достатній кількості нормативної бази 1999 р. з наступним перерахунком в ціни на момент складання кошторису.

При складанні об'єктного кошторису кошторисні вартості різних робіт повинні бути рознесені за видами. В об'єктному кошторисі показують кошторисну трудомісткість і кошторисну заробітну плату. Становлячи

об'єктний кошторис, розрахованої по локальному кошторисі. Вартість інших видів робіт в об'єктному кошторисі визначають укрупненим розрахунком, для якого використовують дані, потім визначають показник одиничної вартості. Кошторисний розрахунок вартості містобудівництва складають за формою №1.

У главу 1 «Підготовка території містобудівництва» включають кошти на роботи й витрати, пов'язані з відводом й освоєнням витрат зведеного кошторисного розрахунку вартості містобудівництва. Приймають за додатком 6.

У главу 2 «Основні об'єкти містобудівництва» включають кошторисну вартість будинків, споруд і видів робіт, розрахованих в об'єктному кошторисі.

У главах 3-7 ураховують витрати, призначені для обслуговування основного об'єкта містобудівництва.

У главу 3 «Об'єкти підсобного й обслуговуючого призначення», включають об'єкти, до яких належать господарські корпуси, прохідні, сміттєзбиральники й т.п., розташовані в межах території, відведеної для містобудівництва, споруд.

У главу 4 «Об'єкти енергетичного господарства» включають вартість електростанцій, трансформаторних підстанцій, кіосків та ін.

У главі 5 «Об'єкти транспортного господарства й зв'язку» визначається вартість автомобільних і під'їзних внутрішніх доріг, гаражів, площадок для стоянки автомашин та ін.

У главі 6 «Зовнішні мережі й спорудження водопостачання, каналізації, теплопостачання» визначається вартість зовнішніх мереж каналізації, водопроводу й т.п.

Глава 7 «Благоустрій і озеленення територій» враховує вартість влаштування доріжок, спортивних та ігрових площадок, спортивних споруд, посадки дерев і т.п.

Глава 8 «Тимчасові будинки й споруди». Розмір тимчасових будинків і споруд був раніше встановлений у розділі «Технологія будівельного виробництва» для визначення вартості тимчасових будинків і споруд використовують усереднені процентні показники, надані Держбудом. Ці показники розраховують за видами містобудівництва у відсотках від вартості будинків будівельно-монтажних робіт з підсумку глав 1-7 зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва. Показники приймають відповідно до додатку 9.

Глава 9 «Інші роботи й витрати». У цій главі враховують витрати при виконанні будівельно-монтажних робіт у зимовий період, які визначені за додатком 10, у відсотках від вартості будівельно-монтажних робіт з підсумку глав 1-8. Для ремонтно-будівельних робіт витрати визначають за додатком 11.

У цій главі також ураховують витрати з перевезення робітників будівельно-монтажних організацій автомобільним транспортом, які визначені у відсотках (1,5%) від загальної вартості будівництва за підсумком глав 1-8 зведеного кошторисного розрахунку.

У главі 10 «Зміст служби замовника й авторський нагляд» необхідно врахувати витрати, пов'язані зі здійсненням авторського нагляду в розмірі 2,5% від загальної вартості будівництва за підсумком глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку.

Глава 11 «Підготовка експлуатаційних кадрів». Витрати по цій главі обчислюють тільки для промислового будівництва (1% від суми по главах 1-9).

Глава 12 «Проектні й дослідницькі роботи». Вартість проектних і дослідницьких робіт визначають у відсотках від загальної кошторисної вартості будівництва за підсумком глав 1 -9 зведеного кошторисного розрахунку.

У зведений кошторисний розрахунок вартості містобудівництва після підсумку глав 1-12 включають:

- кошторисний прибуток (П);
- кошти на покриття ризику всіх учасників будівництва (Р);
- кошти на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами (И);
- податки, збори (обов'язкові платежі), установлені чинним законодавством і не враховані складовими вартості будівництва (комунальний податок і податок на додану вартість).

Останнім рядком у зведеному кошторисному розрахунку вказують поворотні суми в розмірі 15% кошторисної вартості тимчасових будинків і споруд.

3. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ

Для визначення кошторисної вартості розробляють кошторисну документацію, що складається з локального кошторису, об'єктного кошторису й зведеного кошторисного розрахунку.

Локальні кошториси є первинними кошторисними документами складаються на окремі види робіт у складі робочого проекту, робочої документації (робочих креслень).

Об'єктний кошторис поєднує в цілому дані з локальних кошторисів і в необхідних випадках уточнюється на основі робочої документації.

Зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва підприємств, будинків і споруд визначають на основі об'єктного кошторису, на окремі види витрат.

1. Для вирішення завдання «Розробка локального кошторису на будівництво житлового будинку» насамперед складається «Відомість обсягів будівельних робіт», що відповідає технологічній послідовності проведення робіт.
2. Потім визначають прямі кошторисні витрати на одиницю робіт відповідно до шифрів ЕРУ-97.
3. Далі визначають загальну суму прямих витрат по кожному виду робіт, витрати праці робітників.
4. Прямі витрати обчислюють шляхом їхнього перерахування в цінах поточного року.
5. Визначають вартість матеріалів, виробів і конструкцій, заробітну плату основних робітників, зайнятих обслуговуванням машин, суму накладних витрат, які визначаються окремим розрахунком, трудовитрати й заробітну плату, враховані у складі накладних витрат, загальну кошторисну вартість загальнобудівельних робіт.

Для визначення кошторисної вартості об'єкта складають об'єктний кошторис за формою №2 на основі кошторисів на окремі види робіт і витрат.

ПРИКЛАДИ

ПРИКЛАД 1

Таблиця 1 - Техніко-економічні показники одноповерхового готелю.

№ п/п	Найменування показників	Од. виміру	Кількість
1	Площа забудови	м ²	580
2	Кількість поверхів	шт.	1
3	Загальна кошторисна вартість будівництва	тис. грн.	1770,739
4	Кошторисна вартість об'єкта	тис. грн.	1036,73
5	У тому числі будівельних робіт	тис. грн.	1036,73
6	Усього кошторисної заробітної плати на зведення об'єкта	тис. грн.	150,508
7	Будівельний об'єм	м ³	1460

Таблиця 2 - Прямі витрати за кошторисом.

№ п/п	Показники відповідно до кошторису	Од. виміру	Кількість
1	Прямі витрати загальнобудівельних робіт	грн.	956960
2	Усього заробітна плата	грн.	141253
3	Загальновиробничі витрати	грн.	79774
3.1	Трудовітність у загальновиробничих витратах	люд./год.	752
3.2	Заробітна плата в загальновиробничих витратах	грн.	9255
4	Усього вартість загальнобудівельних робіт	грн.	1036734
5	Прямі витрати за кошторисом:	грн.	956960
5.1	Вартість матеріалів, виробів і конструкцій	грн.	793476
5.2	Усього заробітна плата	грн.	150508
5.3	Усього трудовітність	люд./год.	17194
6.	Усього за кошторисом	грн.	1036734
6.1	Кошторисна трудовітність	люд./год.	17194
6.2	Кошторисна заробітна плата	грн.	150508

Таблиця 3 - Питомі витрати на 1 м² площі забудови.

№ п/п	Найменування	Од. виміру	Кількість
1	Загальна кошторисна трудомісткість	люд./год.	29,64
2	Нормативна трудомісткість робіт, що передбачається у прямих витратах	люд./год.	23,73
3	Загальна кошторисна заробітна плата	грн.	259,49
4	Усього по зведеному кошторисному розрахунку в тому числі:	грн.	398,17
5	Будівельно-монтажні роботи	грн.	300,18
6	Інші витрати	грн.	93,76
7	Податок на додану вартість	грн.	66,36

ПРИКЛАД 2

Таблиця 1 - Основні техніко – економічні показники будівництва 9-ти поверхового об'єкту.

№ п/п	Показник	Кол-во	Од. виміру
1	Площа забудови	5 572,8	м ²
2	Будівельний об'єм	23 219	м ³
3	Тривалість будівництва	265	дня
4	Чисельність робітників	74	чол.
5	Смітна вартість в цінах поточного року	5,983 519	млн. грн.
6	Вартість 1 м ² квартир	1,072	тис. грн

Таблиця 2 - Прямі витрати за кошторисом.

№ п/п	Показники відповідно до кошторису	Од. виміру	Кількість
1	Прямі витрати загально будівельних робіт	грн.	956960
2	Усього заробітна плата	грн.	141253
3	Загально виробничі витрати	грн.	79774
3.1	Трудовісткість у загально виробничих витратах	люд./год.	752
3.2	Заробітна плата в загально виробничих витратах	грн.	9255
4	Усього вартість загально будівельних робіт	грн.	1036734
5	Прямі витрати по кошторисі:	грн.	956960
5.1	Вартість матеріалів, виробів і конструкцій	грн.	793476
5.2	Усього заробітна плата	грн.	150508
5.3	Усього трудовісткість	люд./год.	17194
6.	Усього за кошторисом	грн.	1036734
6.1	Кошторисна трудовісткість	люд./год.	17194
6.2	Кошторисна заробітна плата	грн.	150508

Таблиця 3 - Питомі витрати на 1 м² площі забудови.

№ п/п	Найменування	Од. виміру	Кількість
1	Загальна кошторисна трудовісткість	люд./год.	29,64
2	Нормативна трудовісткість робіт, що передбачається у прямих витратах	люд./год.	23,73
3	Загальна кошторисна заробітна плата	грн.	259,49
4	Усього по зведеному кошторисному розрахунку, в тому числі:	грн.	398,17
5	Будівельно-монтажні роботи	грн.	300,18
6	Інші витрати	грн.	93,76
7	Податок на додану вартість	грн.	66,36

ПРИКЛАД 3

Таблиця 1 - Техніко-економічні показники 25-поверхового житлового будинку.

№ п/п	Найменування показників	Од. виміру	Кількість
1	Площа забудови	м ²	580
2	Кількість поверхів	шт.	25
3	Загальна кошторисна вартість будівництва 1 поверху	тис. грн.	1770,739
4	Кошторисна вартість об'єкта	тис. грн.	25918
5	У тому числі будівельних робіт	тис. грн.	25918
6	Усього кошторисної заробітної плати на зведення об'єкта	тис. грн.	3763
7	Будівельний об'єм	м ³	1460

Таблиця 2 - Прямі витрати за кошторисом.

№ п/п	Показники відповідно до кошторису	Од. виміру	Кількість
1	Прямі витрати загально будівельних робіт	грн.	956960
2	Усього заробітна плата	грн.	141253
3	Загально виробничі витрати	грн.	79774
3.1	Трудовісткість у загально виробничих витратах	люд./год.	752
3.2	Заробітна плата в загально виробничих витратах	грн.	9255
4	Усього вартість загально будівельних робіт	грн.	1036734
5	Прямі витрати по кошторисі:	грн.	956960
5.1	Вартість матеріалів, виробів і конструкцій	грн.	793476
5.2	Усього заробітна плата	грн.	150508
5.3	Усього трудовісткість	люд./год.	17194
6.	Усього за кошторисом	грн.	1036734
6.1	Кошторисна трудовісткість	люд./год.	17194
6.2	Кошторисна заробітна плата	грн.	150508

Таблиця 3 - Питомі витрати на 1 м² площі забудови.

№ п/п	Найменування	Од. виміру	Кількість
1	Загальна кошторисна трудомісткість	люд./год.	29,64
2	Нормативна трудомісткість робіт, що передбачається у прямих витратах	люд./год.	23,73
3	Загальна кошторисна заробітна плата	грн.	259,49
4	Усього по зведеному кошторисному розрахунку в тому числі:	грн.	398,17
5	Будівельно-монтажні роботи	грн.	300,18
6	Інші витрати	грн.	93,76
7	Податок на додану вартість	грн.	66,36

ВИСНОВКИ

Розглядувані об'єкти – одно, 9-ти й 25-ти поверхові цегельні будинки, розраховані на будівництво в Харкові і Харківській області. Для розрахунків були застосовані діючі норми й розцінки. Використані поліпшені матеріали, отримано прибуток. Будинки забудовані в сучасному стилі з використанням сучасних будматеріалів. З огляду на всі ці дані робимо висновок, що об'єкт є економічно вигідним. - (якій - вказати).

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Т.О.Мамаєва. Конспект лекцій по техніко-економічному обоснованию в градостроительстве. Х.-ХНАМГ.-2009 г. .
2. Т.О.Мамаєва Навчально-методичний посібник з курсу «Техніко-економічне обґрунтування проектних рішень ». - ХНАМГ . -2004. - 78 с.
3. Мамаєва Т.О. Методичні вказівки до вивчення курсу і виконання практичних робіт з техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) проектних рішень.(для студентів 4 – 5 курсів усіх форм навчання з спеціальності 7.050.107 – “ Економіка підприємства – Харків, ХДАМГ, 2003. -34 с.
4. Т.А.Мамаєва, Б.А.Пышкин под ред. д. э. н. М.П. Педана. Методические рекомендации по определению экономической эффективности объектов с использованием легкобетонных конструкций в сейсмических районах
5. Т.О.Мамаєва. Вищий творчий потенціал гармонійного фахівця.Ноосферна ікономика відродження. (від економіки до ікономики). (НІВа). Друге,доповнене видання. Х.ХНАМГ.-2010.

6. Экономический потенциал региона: анализ, оценка, диагностика. Монография, (Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Кубах А.И., Давыскиба Е.В.).- Х.: ИД «ИНЖЕК», 2005.- 176 с.
7. Т.О.Мамаєва. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи та завдання на неї з курсу «Економіка проектних рішень у будівництві» (для студентів 4 – 6 курсів денної і заочної форм навчання бакалаврів спеціальностей:
8. Методичні вказівки з організації дипломного проектування (написання магістерських робіт) і виконання дипломних проектів (магістерських робіт) студентами (для студентів усіх форм навчання спеціальності 7.050.107 “Економіка підприємства”). Укл. д-р. техн. наук, проф. Торкатюк В.І.; к. е. н. , доц. Момот Т.В., к. техн. наук, доц. Нохріна Л.А. – Харків: ХНАМГ, 2002. – 76.с.
9. Педан М. П. , Рогожин П.С., Скурский М. А. Управління економікою будівництва. – К. : Вища школа, 1990. та інші. Навчальне видання
10. П.С.Рогожин, А.Ф. Гойко. Економіка будівельних організацій.-К.: “Скарби”, 2001. - 448 с.

НОРМАТИВНА БАЗА

КНУ - 93 - кошторисні норми України;

ОРУ - 97 - одиничні розцінки України ; ДБН 1У - 4 - 97 - збірник єдиних середніх кошторисних цін на матеріали, вироби та конструкції:

- Частина І. Будівельні матеріали.
- Частина ІІ. Будівельні конструкції і вироби.
- Частина ІІІ. Матеріали та вироби для санітарно-технічних робіт.
- Частина ІV. Місцеві матеріали.
- Частина V. Матеріали, вироби й конструкції для монтажних і спеціальних будівельних робіт.

ДБН IV - 5 - 97 - вказівки щодо застосування кошторисних норм та одиничних розцінок на будівельні конструкції і роботи .

НМУ - 93 - кошторисні норми на монтаж обладнання.

ТКН - територіальні кошторисні нормативи - призначаються для будівництва, що здійснюється на території відповідного регіону.

ФКН - фірмові кошторисні нормативи – індивідуальні нормативи конкретної організації.

ЕКН - елементні кошторисні норми на будівельні конструкції і роботи - первісні кошторисні нормативи.

ДБН Д.1.1—2-99. Вказівки щодо застосування ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи. – К., 2000.

ДБН Д.2.2-1-99 36. 1 - Земляні роботи. К., 2000.

ДБНД.2.2-6-99 36.6- Бетонні й залізобетонні конструкції монолітні.

ДБНД.2.2-7-99. 36.7- Бетонні й залізобетонні конструкції збірні.

ДБН Д.2.2-8-99. 36 .8 - Конструкції з цегли та блоків.

ДБН Д.2.2- 9-99 36. 9- Металеві конструкції.

ДБН Д.2.2-10-99 36.10 - Дерев'яні конструкції.

ДБНД.2.2-12-99 36.12- Покрівлі.

Поточні розцінки до ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи:

ДБН - Вказівки щодо застосування кошторисних норм та одиничних розцінок на ремонтно-будівельні роботи.

ДБН Д.2.2-99 - доповнення № 3 ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи.

ДБН Д.2.3 - 99 доповнення № 4 на монтаж обладнання.

ДБН Д.2.4-2000-доповнення № 5 Сб. „Ціноутворення в будівництві" №42, дек. 2002, НПФ «ІНПРОЕКТ» - РЕСНр,

ДБН Д.2.7-2000. - ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів - РСНЕМ.

ДОДАТКОВА

1. Афанасьев М.В., Плоха О.Б. Робоча програма навчальної дисципліни „Економіка підприємства” за напрямом підготовки 0501 „Економіка і підприємство” спеціальності „Економіка підприємства”. -ХНЕУ.- 2006.- 56с.
2. В.Д.Грибов, В.П.Грузинов. Экономика предприятия. Учебное пособие + Практикум. М: «Финансы и статистика». – 2003.
3. Е.В. Лапин. Оценка экономического потенциала предприятия. Монография. Сумы. – „Университетская книга” . - 2004. - 359 с.
4. Джон С. Максвелл. Мыслить, чтобы измениться. 11 подходов к жизни и работе преуспевающих людей. Пер. с англ. - Л.А.Бабук. - Мн.: ООО «Попурри», 2004. - 384 с. - (Серия «Успех!»).
5. Мамаева Т.А. и др. Роль системы объективных законов разностороннего развития деятельности народного хозяйства стран в условиях Украины и России. Мат. Международной научно-практической конференции «Основные системотехнические направления усовершенствования диверсификационных процессов строительных предприятий на пути их трансформации к рыночным отношениям». ХДАМГ.-2003.- с. 7-8.
6. Мамаева Т.А. и др. К системе формирования высшего образования стран СНГ с учётом раскрытия бесконечных возможностей личного творческого потенциала. Всеукраїнська науково-методична конференція «Стратегія посилення самостійної роботи студентів у контексті приєднання України до Болонського процесу. Тез. доповідей. Х: ХНАМГ. - 2004. - с . 229 - 230.
7. Управління ресурсами підприємства : Навч. Посіб. / Під. ред.. к.е.н. Ю.М.Воробйова і д.е.н. Б.І. Холода. - «Центр навчальної літератури», 2004. -288 с.
8. Господарський кодекс України. - Харків: ТОВ "Одіссей", 2004. — 248 с.
9. Афанасьев Н. В. Экономика предприятия. Конспект лекций. Ч. 1. / Н. В. Афанасьев, Е. Ф. Кожанова — Харьков: ХГЗУ, 1999. — 90 с.
10. Афанасьев Н. В. Экономика предприятия. Конспект лекций. Ч. 2. / Н. В. Афанасьев, Е. Ф. Кожанова — Харьков: ХГЗУ, 2000. — 52 с.
11. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів 1 - 4 рівнів акредитації /І. М. Байчик, П. С. Харів, М. І. Хопчан, Ю. В. Піча. - 2-е вид., виправлене і доповнене — К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ - 2000", 2001.— 298 с.
12. Национальные положения (стандарты) бухгалтерского учета // Налоги и бухгалтерський учет. —2005. — №8(128). — С. 1 — 128.
13. Орлов П. А. Экономика предприятия. — Харьков: Изд. ХГЗУ, 2000.-480 с.
14. Покропивный С. Ф. Экономика предприятия: Задачи. Ситуации. Решения: Учеб. пособие/ С. Ф. Покропивный, Г. А Швиданенко, А С. Федорин, В. М. Колош, И. А. Павленко, В. Т. Васильков, Н. В. Шевчук; [Под ред. С. Ф. Покропивного. — К.: Знання-Прес, 2001. — 344 с.
15. Шегда А. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / А. В. Шегда, Т. М. Литвиненко, М. П. Нахаба; [За ред. А. В. Шегди. — 3-тє вид., випр. - К.: Знання-Прес, 2003. — 336 с.
16. Экономика предприятия / Под ред. О. Волкова. — М.: ИНФРА- М, 1997.—416 с.
17. Экономика предприятия: Учебное пособие /Под общ. ред. д. з. н., проф. Л. Г. Мельника. - Сумы: ИТД "Университетская книга", 2002. - 632 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Мамаєва Тамара Олексіївна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних і самостійних занять з навчальної дисципліни

**«ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ В
МІСТОБУДІВНИЦТВІ»**

(для студентів 5-6 курсів денної і заочної форм навчання спеціальності
8.092103-«Міське будівництво і господарство»)

Редактор *М. З. Аляб'єв*

Комп'ютерне верстання *Н. В. Зражевська*

План 2009, поз. 383- М

Підп. до друку 29.10.10	Формат 60×84 1/16	Ум. друк.арк.0,7
Друк на ризографі.	Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001